

Usługi ekosystemowe w zarządzaniu układami przyrodniczymi

Małgorzata Stępniewska, Andrzej Mizgajski (red.)

Bogucki Wydawnictwo Naukowe 2023

ISBN: 978-83-7986-469-0

246 stron

Idea przygotowania publikacji, która prezentuje obecny stan wiedzy na temat usług ekosystemowych w Polsce, powstała w związku z realizacją projektu „Usługi świadczone przez główne typy ekosystemów w Polsce – podejście stosowane” (ECOSERV-POL). Książka stanowi swoiste kompendium wiedzy, przedstawiające możliwości praktycznego wykorzystania koncepcji usług świadczonych przez różne ekosystemy, a jednocześnie może być wykorzystywana jako podręcznik na poziomie akademickim i służący zainteresowanym ekspertom-praktykom. Publikacja ukazuje się równolegle w wersji papierowej oraz w wersji elektronicznej na ogólnodostępnej stronie: <https://ecoservpol.amu.edu.pl/podrecznik/>.

Rozdział wprowadzający omawia uwarunkowania i wyzwania wdrażania usług ekosystemowych do praktyki. Kolejnych sześć rozdziałów ukazuje usługi ekosystemowe według głównych typów ekosystemów wyróżnianych w Polsce, tj. leśnych, użytkowanych rolniczo, zurbanizowanych, zdegradowanych, wód słodkich i od wody zależnych, a także morskich. Osobny rozdział poświęcono analizie korzyści na poziomie krajobrazu, czyli wynikających ze specyficznej struktury przestrzennej tworzących go ekosystemów. Rozdziały mają podobną strukturę, chociaż zespoły autorskie dostosowywały ją do specyfiki rozpatrywanych ekosystemów. W części wstępnej pokazany jest obecny stan wiedzy o dostarczanych przez dany ekosystem korzyściach, które można interpretować w kategoriach

usług ekosystemowych. Istotną część poszczególnych rozdziałów stanowi omówienie możliwych do zastosowania wskaźników dla poszczególnych usług i źródeł danych pozwalających je oszacować i zróżnicować przestrzennie. W ramach rozpatrywanych ekosystemów wyróżniono ich podtypy, dla których starano się wyodrębnić wiązki usług, wskazując na ich wzajemne wzmacnianie się lub osłabianie. Tam, gdzie to jest uzasadnione, wyodrębnione fragmenty rozdziałów zawierają przykłady analizy usług ekosystemowych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. W częściach podsumowujących można znaleźć rekomendacje dotyczące wdrożenia usług ekosystemowych w praktyce zarządzania korzystaniem z różnych typów ekosystemów.

Po treściach uporządkowanych według typów ekosystemów następują rozdziały prezentujące spojrzenia na usługi przez pryzmat wartości ekologicznych, społeczno-kulturowych i ekonomicznych. Kolejne ich części przybliżają zasady badania poszczególnych wartości oraz przedstawiają na przykładach, w jakim stopniu wskaźniki opisujące daną kategorię mogą odzwierciedlać różne rodzaje usług ekosystemowych. Również każdy rozdział z tej grupy zawiera rekomendacje dotyczące zasad konstrukcji wskaźników i zbierania danych pozwalających na ich oszacowanie.

Uzupełnieniem rozdziałów są załączniki elektroniczne, rozszerzające treści oraz zawierające przykłady opracowane w ramach projektu ECOSERV-POL.

Wydanie publikacji zostało sfinansowane ze środków Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach funduszy EOG oraz środków budżetu państwa.